

leihatila

Josu Perales

Kazetaria

Nikaragua irakiten

■ Fronte Sandinista ez zen joan herenegun, ostirala, Arnaldo Alemanek 20.000 jarraitzailearen aurrean beisboleko Estatu Nazionalen lehendakari kargua hartzeko antolatutako ekitaldira. Daniel Ortégak agindu du oposizio gogorra egingo diola gobernu berriari, iruzurrezko hauteskunde batzuetatik sortua, bere ustez. Agintari berriak, bestalde, batasun nazionalaren aldeko deiekin batera, somozismoaren mamuak berpiztu ditu, ohore guztiez hartu baititu diktadura garaiko hainbat militar ohi, Francisco Aguirre ezaguna horien buru. Nikaragua irakiten ari da.

Egia esan, aurreko urriaren 20an hauteslekuak itxi orduko hasi zen irakiten. Egun horretan, Hauteskunde Batzorde Gorenak botoen zenbaketari ekin zion —Rosa Marina Zelaya da horretako burua, FSLNtik bereizitako Berrikuntzarako Mugimendu Sandinista alderdiko militantea—, baina, hautesleketan jasotako aktetan oinarritu beharrean, bozketa mahaletako buruek igorritako telegramak hartu zituen kontuan. Handik gutxira irregularitasun handiak gelditu ziren agerian, telegramak eta aktak ez baitzetozen bat alderdi bakoitzak lortutako boto kopuruen inguruan. Baina behartutako gertakizunek irabazle bat ezarri zuten, Obando kardinalaren eta enpresa pribatuaren laguntzarekin.

FSLNk mendekua hartu zuen azaroaren 22an. Egun horretan parlamentu nazionala bildu zen, Nikaraguako legeen arabera oraindik ere indarrean baitago hurrengo legegintzarako kargu guztiak bete bitartean. Eta sandinistak, beste alderdi txikiago batzuetako diputatuekin batera, arauak onartzen hasi ziren, 81 guztira, eta horien artean 1997ko aurrekontua. Arnaldo Aleman lehendakari hautatu berriak, ordea, onartutako lege eta dekretuek inolako baliorik ez zutela adierazi zuen. Hala ere, parlamentua kuorumarekin ari zen lanean, nahiz eta parlamentario asko, Alemanen eta berorren alderdiaren kontsignei jarraiki, bilkuretar joateari uzten hasiak ziren. Egoera areago korapilatu zen Violeta Chamorro lehendakariak neurri berriak sinatu eta berresteari uko egin zionean. Horren ustez, organo legegilearen matxinada zen, eta Gorte Gorenera jo zuen, epaia eman zezan.

Gorteak arrazoia eman dio Violeta Chamorrori, eta, Arnaldo Aleman lehendakari karguaz jabetzeko bezperan, lege kanpo utzi du parlamentu matxinatua. Hala ere, sandinistek lege jokatu dutela diote behin eta berriro, eta errekurso bat egin dute, Gorte magistratuak desgaitzea lortzeko. Sandinisten *Barricada* egunkariak titulu hau paratu zuen aurreko abenduaren 8ko edizioan: «Estatu Kolpea».

Inondik ere deigarria da parlamentu zaharrak legeak onartzea, organo legegile berria eratzeaz izanik; horretan FSLNk 36 eskainu izango ditu, eta 42 Aliantza Liberal Alderdiak. Lehen begiradan, ez dirudi sandinistek arduraz jokatu dutenik. Hala ere, oraindik oraingo hauteskundeetan gertatua ulertzen bada, irregularitasun larri-larriek herria zatitu egin baitzuten, ideia eta iritzien arteko tirabira garrantz-suminak sortuz; ulertzen bada % 40 hauteslerentzat Alemanen garaipena somozismo zaharra itzultzea dela; hau da, ulertzen bada egoera egongaitza dela, herritarren arteko aurkaketez bete; bada, kasu horretan baino ezingo da ongi ulertu zergatik, legeaz baliatuta, erabili duten parlamentua bi hilabetez FSLNk eta gaitzaile atera ziren beste alderdi batzuek etsaitasunezko lubaki politiko gisa.

Nikaraguan, gora-behera ugari aldi bat hurbiltzen ari da. Gogoan izatera desentplegua % 55ekoa dela, dozenaka mila lurjabe xume lurrak eta etxebizitzak noiz legalizatuko zain daudela, osasun eta hezkuntza sistemak gainbehera ari direla, neoliberalismoak ez baitauka inolako interesik gehiengo bizimodua hobetzeko, aurreikusteko modukoa da Fronte Sandinistak oposizio gogorra egingo diola Gobernuari. Hala ere, horrek argi eta garbi bere alde dauka errebantxa hartu nahi duen lobby nikaraguarra, Miamin exiliatutako kubatarrekin bat eginda. Nikaraguarren kanpo zorra BPGa baino sei aldiz handiagoa da, eta egoera ezegonkor horrek baino ezingo du ekarri batzuetan FSLNren eta Alemanen gobernuaren arteko borrokak eten eta akordio batzuk lortzea, atzerrian laguntza finantzarioa eskatzeko orduan, adibidez. Baina, dudarik gabe, lehendakariak dauka azken hitza, nahiz eta iruzur eginez aukeratu zuten susmoak izan, nahiz eta ekonomia zuzentzeko buru neoliberal bat aukeratu, Francisco Lainez, somozismoaren aspaldiko morroia. ■

Manifestari batzuk bahiketaren amaiera exijitzen Limako Japoniaren enbaxadaren inguruan.

MATIAS RECART / AFP

Gobernuak eta MRTAk ofizialki berrekin diote negoziazioari

Gobernuak lehen harremanak izan zituen irratiz gerrillarekin

Domingo Palermo Hezkuntza ministroa, Peruko Gobernuak negoziatzeko izendatua, eta Nestor Cerpa, Japoniaren enbaxadan 74 lagun bahituta dauzkan MRTAko komandoko buruzagia, une batetik bestera biltzeko aukerak krisia konpontzeko itxaropenak sortu ditu, 11 egunez elkarriketak etenik egon ostean.

Agentziak / Lima

PERUKO Gobernuak elkarriketei berrekiteko iniziatiba hartu zuen ostiral gauean, eta Alberto Fujimori lehendakariaren jauregitik irati bidez jarri zen harremanetan Nestor Cerparekin, abenduaren 17tik Japoniaren enbaxadan 74 lagun bahituta dauzkan Tupac Amaru Mugimendu Iraultzailearen (MRTA)

komandoko liderrarekin, alegia.

Palermo eta Cerparen arteko bilera atzo gauean edo gaur goizean egitea (Peruko ordutegiaren arabera) espero zuten, Alberto Pandolfi lehen ministroak adierazi zuenez. Fujimorik herenegun gauean adierazi zuen irati bidezko komunikazioarekin elkarriketa zuzenak —baina ez pertsonalak— berrezarri zituztela MRTAko komandoko kideekin,

baina ez zuen inolako irtenbiderik aurreratu bahiketaren krisia amaitzeko. Palermok eta Cerpak irati bidez eduki zuten elkarriketa «laburra eta atsegina izan zen», hiru minutu inguru iraun zuen, eta Fujimoriren arabera «elkarriketa bide iraunkorra ireki lezake».

Elkarriketei berrekiteko aukera berri ona izan bazen, ez zen gutxiago izan Nazioarteko Gurutze Gorriak bahituta dauden 74 lagunen egoera emozionalari buruz emandakoa. CICReren arabera, ona da bahituen egoera emozionala. Bahiketa hobeto eramateko, laguntza humanitarioaz gain, CICRek jokoak —xakea, kartak, bingoa...— eta liburuak ere banatu ditu. X

Guatemalako bake prozesua ezbaian Txinak NBEn jarritako betoagatik

■ Guatemalak Taiwanekin duen harreman politikoa zigortu nahi izan du Pekinekin

Agentziak / New York

GUATEMALAN joan den abenduaren 29an Gobernuak eta URNG gerrillak sinatu zuten behin-betiko bake akordioaren egiaztapen prozesua arriskuan geratu da, Txinak, Guatemalak Taiwanekin dituen harreman onak zigortzeko asmoz, NBEko begirale militarrek hedatzeko proposamenari betoa ezarri baitzuten herenegun gauean.

Txinaren jarrerak haserre eragin zuen ez Guatemalan barrikarik, baita NBEko Segurtasun Kontseiluko kideen eta beste he-

rrialde batzuen artean ere, Pekinen jarrera kritikatu dute, beraz Txinak, lehen, Guatemalako Gobernuak gerrillarekin hitzartutako bake akordioak publikoki goraipatu bazituen ere, orain gai horrekin zerikusia ez duen beste arrazoi batengatik betoa ezarri diolako akordio horien betetzea ziurtatzeko NBEko begiraleak bidaltzeko proposamenari. Txinarentzat, Guatemalak bere lurraldearen subiranotasuna bortxatu du Taiwan nazio mailako estatusa ezagututa.

Betoak arriskuan jarri du Guatemalako bake prozesua,

nazioartearen garantiak behar baitira bake akordioaren balioa ziurtatzeko; izan ere, akordioa lortu arren, Gobernuaren eta gerrillaren artean mesfidantza oraindik ere handia baita. Bake prozesuari sustengua eman dioten herrialdeak bihar bilduko dira betoak ezarritako arazo handia nola konpondu aztertzeko. Begiraleak bidaltzeko eskaera Segurtasun Kontseilutik Asanblada Nagusira eramatea da proposamenetako bat, baina proposamena egin dutenek beraiek ohartarazi dute aurrekari arriskutsua izan litekeela hori. X